

Földvári Erika

NYELVTAN

Munkatankönyv

Első félév

3

Földvári Erika

NYELVTAN

Munkatankönyv harmadik osztályosoknak

Első félév

14., változatlan kiadás

Mozaik Kiadó – Szeged, 2020

Szia!

Nagyon örülök, hogy ebben a tanévben is velem tartasz anyanyelvünk alaposabb megismerésében!

Tavaly sok mindent megtanultunk a szavakról. Először tegyük próbára, hogy mire emlékszünk! Egy-két hét múlva ezt a tudásunkat bővítjük majd a leggyakoribb szófajok megismerésével. Később megtanuljuk azt is, hogy milyen sokféle lehetőség van mondataink megformálására.

Izgatottan várom már a feladatokat és a játékokat! Kezdjük el!

Regő

Hangok, betűk

1. A kép alapján elevenítsd fel, hogy mit tanultunk a magyar nyelvről a 2. osztályban!

2. Húzd alá a magánhangzóra végződő szavakat!
erdő, alacsony, folyó, kapu, futás, tanít, forgó
3. Karikázd be a kétjegyű mássalhangzóval kezdődő szavak betűjelét!

a) nyenyere

c) lyukas

e) nyúl

b) kutya

d) csalán

f) dzsinn

4. Melyik szavakat rejtik a magánhangzók?

őszi esemény: **ióéé:** _____

őszi munka segédeszköze: **őőé:** _____

ősszel üres lesz: **óaéé:** _____

5. Melyik mesecímetek rejtik a mássalhangzók?

rk s frks cskt vsz: _____

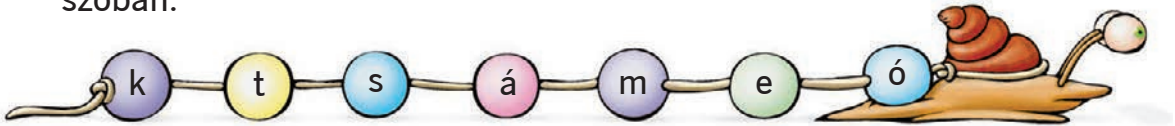
frks s brny: _____

6. A magánhangzókat és a mássalhangzókat is jelek helyettesítik. A ☀ magánhangzót jelöl, a 😊 pedig mássalhangzót. Az olvasókönyv tartalomjegyzékéből keresd ki a megfelelő mesecímeket!

☀ 😊☀😊☀😊 ☀😊 ☀ 😊☀😊☀😊: _____

☀😊☀😊 😊😊☀ 😊☀😊☀😊☀😊: _____

7. Alkoss szavakat a betűkből! Egy betűt többször is felhasználhatsz egy szóban.

---

8. Írd a szavakat a halmazábrába! Mondj mondatokat a metszet szavaival!

dinnyeföld, úrhajó, könnyelmű, ünnepély, zümmögő, orvosság, egyenlő, mamutfenyő

hosszú mássalhangzó van a szóban

---

hosszú magánhangzóra végződik a szó

9. A négyzetek betűket jelölnek. Írj szavakat a jelzéseknek megfelelően!

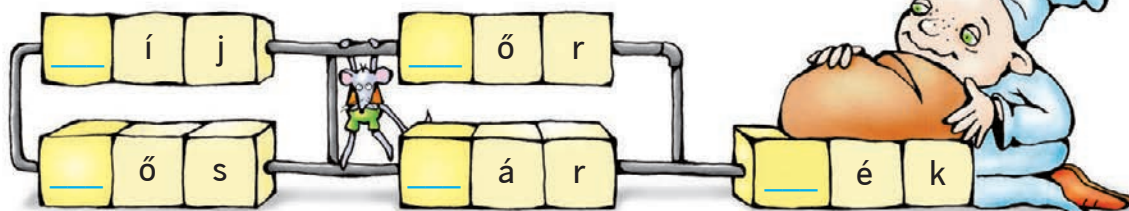

A köznév

1. Elszakadt a papír, és csak a ráírt szavak fele látszik. Melyik tárgyak nevét ismered fel?

2. Írj egy betűt a főnevek elé úgy, hogy az új szó is főnév legyen!

3. Írj olyan két szótagú főneveket, amelyeknek mindkét magánhangzója o!

Jegyezd meg!

A köznév élőlények, élettelen dolgok és gondolati dolgok közös neve.
A közneveket kis kezdőbetűvel írjuk.

4. Írd le a füzetedbe a szövegrészletből a mássalhangzóval kezdődő közneveket!

Egy ember jajgatva szaladt a híres gyógyszerészhez, s elpanaszolta, hogy nagyon fáj a gyomra. A patikus megkérdezte, hogy mit evett.

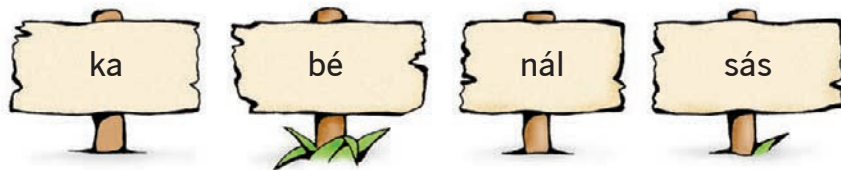
(Az okos patikus)

5. Írj közneveket az adott főnevekhez!

jármű	madár	növény
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

6. Alkoss közneveket a szótagokból! Egy szóban csak egyszer használhatod a szótagokat!

7. Jelöld függőleges vonallal a köznevek szótövét!

könyvből, almát, krémmel, súllyal, írást,
vízben, kutat

8. Játsszatok! Egyik osztálytársatoknak vagy egy olvasmány szereplőjének tulajdonságait főnevekkel kell helyettesíteni. A felsorolásból kell felismerni a személyt. Találd ki, hogy én kire gondoltam!

Ha hangulat lenne: derű.

Ha helyszín lenne: kollégium.

Ha napszak lenne: délelőtt.

Ha kapcsolat lenne: barátság.

(megfejtés: Sipos Dadi)

9. Másold le a füzetedbe azt a mondatot, amelyben három köznévv van!

Ezen már nevetni kellett. És nevettek is. Olyan jóízűen, hogy a láz ezüstszála is jónak látta lejjebb húzódnia a hőmérőben.

(A kisfiú hiányzik)

Toldalékos főnevek II. (-ból, -ből, -tól, -től, -ról, -ről)

1. Válaszolj a kérdésekre egy-egy szóval!

A mézből készült ételek egészségesek.

Miből készült ételek? _____

A vonalzóm fából készült. Miből készült? _____

A férfi kilépett a házból. Honnan lépett ki? _____

A galuska lisztből készül. Miből készül? _____

Az állatok életéről tanultunk. Miről tanultunk?
_____

Edit hazament az énekóráról. Honnan ment haza?
_____

Az egér fél a macskától. Mitől fél? _____

2. Töltsd ki a táblázatot! Írd a megfelelő kérdéseket a táblázat legfelső sorába! Írj mondatot 2-2 szóval!

_____	_____	_____
farkastól	_____	_____
_____	mesekönyvről	_____
_____	_____	asztalfiókból
_____	rókalyukról	_____

_____
_____

3. Egészítsd ki a mondatokat a főnevek toldalékos alakjaival!

Kivettem a kerékpárom a _____.

(tároló)

Mondd el a véleményed a _____!

(rajzom)

Ne félj a _____!

(kutyám)

Jegyezd meg!

A főnevekhez kapcsolódó -ból, -ből, -tól, -től, -ról, -ről toldalékokat mindig hosszú magánhangzóval írjuk.

4. Pótold a főnevek toldalékait!

Nagyon szeretek ellátogatni az állatkert _____. Sokat olvastam már a tigrisek _____, oroszlánok _____ és más ragadozók _____. Az állatkert _____ is ezeket az állatoka _____ figyelem legtovább. Soha nem megyek közel a ketrecekhez, mert félek az állatok _____. A gondozó _____ hallottam, hogy az ember közelségé _____ megrémülnek, megvadulnak az állato _____, ezért maradok mindig a korláton kívül.

5. Írj kérdéseket a válaszoknak megfelelően!

Vadállatokról szóló történeteket olvastam egy magazinban.

_____ Egy magazinban.

_____ Történeteket.

_____ Vadállatokról.

Tartalom

Hangok, betűk	4
A szavak	6
A mondatok	9
A mondatfajták	11
A kijelentő mondat	13
A kérdő mondat	16
A felszólító mondat	19
A felkiáltó mondat	22
Az óhajtó mondat	25
Állítás, tagadás (kiegészítő anyag)	28
Összefoglalás	30
A szófajok	33
A főnév	36
Összetett főnevek (kiegészítő anyag)	41
Rokon értelmű főnevek	44
Ellentétes jelentésű főnevek	47
A főnév fajtái	49
A köznév	51
A tulajdonnév	53
Személynevek	55
Állatnevek (kiegészítő anyag)	58
Földrajzi nevek (kiegészítő anyag)	60
Égitestek neve (kiegészítő anyag)	63
Intézmények neve (kiegészítő anyag)	65
Alkotások címe (kiegészítő anyag)	67
Márkanevek (kiegészítő anyag)	70
Gyakorlás	72
Toldalékos főnevek I. (-ba, -be, -ban, -ben, -val, -vel)	75
Toldalékos főnevek II. (-ból, -ből, -től, -től, -ról, -ről)	79
Többes számú főnevek	81
T-toldalékos főnevek	85
Gyakorlás	89
Helyesírási szójegyzék	93
Szómagyarázatok	95

Kiadja a Mozaik Kiadó, 6701 Szeged, Pf. 301; Telefon: (62) 470-101, 554-664

E-mail: kiado@mozaik.info.hu • Honlap: www.mozaik.info.hu

Felelős kiadó: Török Zoltán • Műszaki szerkesztő: Horváth Péter, Kovács Attila

Készült a Dürer Nyomda Kft.-ben, Gyulán • Felelős vezető: Aggod István

Terjedelem: 10,9 (A/5) ív • 2020. március • Tömeg: 238 g • Raktári szám: MS-1632